

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timișoara, Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-ter) 4. Telefonszám: Reggeltől este kilenc óráig 252, délután 10 vagy 2-42. Egyes szám ára: 4 lei, Bukarestben 5 lei, Magyarországon 20 fillér, Ausztriában 20 garas, Jugoszláviában 3 dinár, Csehszlovákiában 1 Čk. Hirdetések díjazás szerint.

GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR

Előfizetési árak: Temesvárott és vidéken házhöz kézbesítve havonként 60 lei, negyedévre 160 lei, félévre 300 lei, egész évre 600 lei. — Külföldön havonként 90 lei, negyedévre 250 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt. Állami tisztviselők és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

1927 / SZOMBAT / DECEMBER 3

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, III. ÉVF. / 279 SZÁM

Az uzsora

ellen hirdetett irto hangjartot Bratianu Vintila miniszteremok, aki egyben a legnevezesebb es legfontosabb tarcanak, a penzugynek, ugyeit is vezeti. Az igeret maga is kisse keson jon, mert a legutobbi eseben éppen a tulmagas kamatok folytán a gazdasági harcterén számos halottunk van, de jobb keson, mind soha. A Bansa es Erdely, de bizonyara az okiraltsag kereskedoi es iparosai is fellelekeznek az uzsorakamatok letoresenek mar igeretere is es boldog varakozással lesik az akcio megkezdeset. Osodlatos, hogy a kormány csak most eszmél rá a gazdasági élet betegségeinek egyik gyogymodjara. Osodlatos, mert a penzügyi szakemberek konzultáción nem egyszer alapították meg, hogy az emesztó laz esokentesenek egyik leghatasosabb ellenszere a Banca Nationalának olesó visszieszámítolási kölcsönök nyujtásával való közremüködes. Erre most határozta el magát a kormány. Nem tudjuk, miként képezi el a kormány a Nemzeti Bank segítségét, de véreményünk szerint a szanalás módja csak az lehet, hogy az állami jegyintézet a multtól elteroleg nemcsak a román bankoknak, hanem a kisebbségi penzügyintézeteknek is közvetlenül nyujt visszieszámítolási hitelt. Ezt a hitelt elsősorban az illető bank anyagi erejének megfelelő mértékben nyujtsa es csak akkor vonja meg, ha spekulációra, tisztességtelen nyerészkedésre es nem olesó kölcsönök nyujtására fordítják. Ezt várjuk a penzügyi kormánytól es várjuk azon második igere te teljesítését is, mely szerint minden összeköttetését arra használja fel, hogy a külföldi tüke beözönlését az országba lehetővé tegye. A külföldi tükében eddig is megvolt a hajlandóság az ország gazdasági felvirágoztatásában tevékeny részt venni, azonban bizonyos garanciákat követelt. Ezeket a garanciákat nem tudta megkapni es ezért visszavonult. A tüke a legérzékenyebb szeizmograf, mely a legesekélyebb kilengéseket is jelzi, legyenek azok akár politikai, akár gazdasági természetűek. Nálunk pedig ugy politikai, mint gazdasági téren sok olyan esemény játszódott le, amely nem igen tehette kívánatosá a külföldi tükének az ország konstruktív munkájában való részvételét. A külföldi tükének biztos, százszázalékos garanciákat kell nyujtani, akkor bizonyára megszünik az a bizalmatlanság, mely ma még minden romániai összeköttetéstől visszariasztja. A bizalmatlanság egyik főoka pedig abban a pillanatban megszünik, ha azt fogják látni, hogy az állam minden kötelezettségének ugy kül-

földön, mint belföldön eleget tesz. Amíg külföldön vannak rendezetlen ügyeink es belföldi cégeknek is sokmillió követelesek vannak a kineztárral szemben, addig nem kívánhatjuk, hogy az idegenek tárcájukat ki nyíssák ami részünkre. Ezt tudja Bratianu Vintila is es ha ennek dacára a külföldi tüke részvételéről a romániai gazdasági életben beszél, akkor penzügyi programjának bizonyára egyik

sarkalatos pontját képezi a bizalmatlanság okainak megszüntetése is. Ha ez sikerül, nem lesz több probléma a penzünk stabilizálása sem es bizonyos, hogy a leinek meglesz az a vásárló ereje, mely az ország gazdagsága folytán megilleti. Eddig a háborus bajok orvoslásával kellett törödni — mondotta a miniszterelnök — es a mérnök építő munkája csak most következik. Mi nem vagyunk annyira optimisták.

Mi, sajnos, még mindig érezzük a háborus betegség utókövetkezményeit es nem tudunk lemondani az orvosi kezelésről. Gazdasági életünknek szüksége van az olesó pénz éltető es erősítő injekcióira is szüksége van gyakran sebészi beavatkozásra is. Mert kiméletlenül le kell operálni a hatalmas testről a beteg es egész szervezetet megfertözö, az uzsorától táplált testrészeket.

Le akar mondani

Bratianu a penzügyminiszteri tárcáról, mert az összeférhetetlen a miniszterelnökséggel

Kísérletek az együttműködésre

Bukarest, december 2.

Bratianu Vintila miniszterelnök es Maniu Gyula között tárgyalások még mindig folyamatban vannak, amelyek a kormány kolaborációt célozzák. A két politikai pártvezér tegnap délután találkozott újlag, amikor is a miniszterelnök javaslata felett folyt a tanácskozás. Az Adeverul az ellenzék vezető köréből nyert értesülés alapján megállapítja, hogy a válasz elvben negatív lesz. A tárgyalások még ma is folynak a válasz megszövegezése érdekében. Biztosra veszik azonban, hogy a két párt között az érintkezés végleg meg fog szakadni.

A nemzeti parasztpárt összes vezető embereit táviratilag Bukarestbe hívták, ahol ma délelött tizenegy órakor a párt végrehajtó bizottsága ülést tart.

A Lupta értesülése szerint Bratianu miniszterelnök a kolaborációra vonatkozólag két megegyezési formulát ajánlott fel Maniunak. Az elsöben elvben hozzájárul a miniszterelnök a

parlament feloszlatásához, de csak a sürgös természetü javaslatok megszavazása után. Ilyenek: a jövő évi költségvetés, a szövetségi törvény, a vámtarifa revíziója, a miniszteriumok átszervezése, valamint a gazdasági es penzügyi jellegü javaslatok. Ebben az esetben az általános választások csak néhány hónap mulva menének végbe a közös listák alapján. A miniszterelnök másik megoldási tervvezete szerint

azonnal kolaborációs kormány alakulna Bratianu Vintila, Titulescu, vagy egy semleges politikus elnöklété alatt es a parlament feloszlatása január elsején menne végbe, miután a költségvetést még előzőleg megszavazták. Mielött azonban ez a második megoldás megvalósítható volna, a két pártnak előzetesen meg kell egyezni az ismert alkotmányjogi kérdésben, továbbá a penzügyi es gazdasági politika tekintetében.

Hiotu udvari miniszter tegnap hosszabb látogatást tett Maniu Gyula-

nál es Vajda Sándornál, akiket Maria özvegy királyné nevében meg hívott a cotroceni kastélyba. Duca belügyminiszter tegnap hosszas kihallgatáson jelent meg Elena anyakirálynénál.

A Lupta liberális körökből arról értesül, hogy

Bratianu Vintila le akarja tenni a penzügyminiszteri tárcát, mert azt összeférhetetlennek tarja a miniszterelnökséggel.

A kormányelnöknek ugyanis naponta be kell járni a politikai harcok küzdöterét es válaszolni az összes bejelentésekre, valamint interpellációkra. Ezenkívül pedig mint penzügyminiszternek képviselnie kell a kormány penzügyi es gazdasági politikáját.

Ez a kettös munkakör tulnag terhet es feladatot ró egy emberre es éppen ezért Bratianu Vintila mint penzügyminiszter átadja helyét hirszerint Duca belügyminiszternek.

Ez a változás természetesen csak akkor következne be, ha semmiféle együttműködés nem jönne létre. Más kormánypárti körök viszont azt állítják, hogy egyelőre nem lesz semminemü változás a kormány jelenlegi összetételében.

VERBE FOJTOTT FORRADALOM.

Kisenevből jelentik: Az ukrainaj fehér forradalom, amely hónapok előtt tört ki, végleg levertnek tekinthető. A vörös csapatok a lázadást mindenütt vérbefojtották. Az utóbbi három hónap alatt négy-ötezer forradalmárt agyonlövették. Sok falut, amelyekben a forradalmároknak híveik voltak, felgyújtottak. A fehér forradalom voltaképpen parasztlázadás volt, amely ugy keletkezett, hogy a parasztok a falvakba küldött adóvégrehajtókat megtámadták, majd pedig mikor a végrehajtók segítségére katonaság érkezett, azzal is szembeszállottak. Ezeket a harcokat a vörös uralom ellenségei kihasználták es megszervezték a lázadást, mely most véresen befejeződött.

Törzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'20. Párisban 15'60

Temesvári magánárfolyamok 1927 december 2-án reggel

(A Kereskedelmi es Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkursuson.

Angol font: 789'50—790'00—790'00, dollár: 161'25—161'50—161'00, dinár: 2'86 külföldi, 2'81 belföldi, 2'80 effect, hollandi forint: 65'20—65'30—65'40, francia frank: 6'37—6'38—6'40, olasz lira: 8'85—8'87—8'90, cseh korona: 4'79—4'80—4'70, osztrák schilling: 22'80—22'85—22'90, német márka: 38'65—38'70—38'70, magyar pengő: 28'30—28'35—28'40, svájci frank: 31'20—31'25—31'30.

Terményárak:

(Dengi es Kleinmann gabonabizományos cég árai.)

Buza 720, rozs 620, takarmányárpa 610, sörárpa 700, tengeri 450, tengeri januárra es februárra 520, zab 510, bab 750, burgonya 210, korpa 425, lóhere 47 lei. Irányzat barátságos.

Nincsen pénz és nincsen üzlet

Szomorú mikulási és még szomorúbb karácsonyi vásár előtt áll az egész temesvári kereskedelem, amely alig lát vevőt, holott más években ilyenkor volt a legnagyobb és legélénkebb ünnepi forgalom Temesvárot

Séta a temesvári üzletekben Mikulás előtt

Temesvár, dec. 2.

Igen, a mikulási vásár. Régi boldog napok, pénzűzés korszaka, amikor az ilyen riport örömet okozott a kereskedőknek, amikor boldogan dörzsölte a kezét, mert öröm volt nyilatkozni. Kis kórséta a temesvári kereskedőoron. A kirakatok inyc falatokkal csalogatják a mikulási vásárlót. A kis krampuszok, akár csak régen, csalogatnak, messzebb nyakkendőbástyák inceskednek. Valamikor szívélyes befelé invitálás fogadott az üzletbe, amikor a mikulási vásár iránt érdeklődött, ma szomorú arccal találkozik. De kezdjük a kórsétát és halljuk mit mond a kereskedő:

A csemegekereskedő:

Tavaly még csak ment valahogyan. Az idén azonban csak a legszükségesebb, kimondottan háztartási dolgokat vásárolják. Odajutottunk, hogy már ez is mikulási ajándéknak számít. Az emberek már felhagynak a hagyományokkal, a Mikulás jelentősége lassan kivesz az emberek lelkéből, zord, csunya idő járunk... Mi is örülünk ha élünk...

A játékkereskedő:

várja a vevőt. A kicsinyeknek örömet okozni a legboldogítóbb tudat a világon.

— Alig adtam el valamit. Jóformán semmitsem. Az emberek nem vesznek. A kicsinyeknek nincs már rózsás kedvük, amikor az apát a gond nyomorítja. Ma a pénzt inkább meleg téli ruhára költik a szülők. Gyermekekjatekra vajmi kevés jut. Alig csináltam valami forgalmat, a tavalyinak még a felét sem. De talán jövőre ismét rendben leszünk. Talán jövőre jut ismét a kicsinyek öröme is.

Tovább tart a séta. A divatkereskedések tullicitálnak a fényesebbnél fényesebb kirakatokban és árukban. Térjünk be hozzájuk is.

A divatkereskedő:

megállapítja, hogy a férfiak még vásárolnak. Nem különösen mikulási célra. De egy-két nyakkendő mégis csak kell. De hol vannak a régi forgalmas, mikulási, karácsonyelőtti napok. Csak emlék még és remény bennünk, hogy ismét eljönnek. Nézzem körül három-négy év előtt ilyenkor má a hatodik-hetedik bálnál, nagyszabású mulatságnál tartottak Temesvárott, most még a hire sem érkezik el hozzánk, hogy rendeznének egyet. Igen hitelbe el tudnám adni az egész üzletet is...

Ugyancsak ásit az ürességtől

A női divatszalon:

Az asszonyok, akik szeretnek a nyugati divat hozzáuk érkező újabb változással nagyon hamar megismerkedni, bizony szerényebbek lettek. Követeléseikkel alábbhagytak és üresség ásit az üzletekben. Legjobban jellemezte a helyzetet az egyik női kalapszalon tulajdonosa:

— Ha már a nők sem vásárolnak, ha már a nők sem képesek legszebb ékeszölésükkel férjüktől a pénzt előteremteni, elképzelhető, hogy milyen nagy baj van...

Ez a fotográfiája az idet mikulási vásárnak és ez a prognózisa a karácsonyi vásárlásoknak is. Nagy a szegénység. Az emberek saját zsebükön át érzik a gazdasági válságot. Nincs üzlet, pang minden. A vidék alig keresi fel Temesvárt. Megértjük mi is, megérti mindenki a nehéz viszonyokat,

de az adóbehajtási közegek nem tudnak belenyugodni a változatlanba. Hiába szomorúak a mikulási napok, hiába van, szegénység, gond és bánat, az adót be kell hajtani, az utat ki kell vetni. Harmincnyolcmilliárd lei az államháztartás. Valahonnan elő kell teremteni. g-d.

A Havas Dezső cég csődben

Tizenegymillió lei passzívával szemben hatmillió aktiva

Temesvár, dec. 2.

A temesvári törvényszék tegnapi döntött Havas Dezső temesvári kőtelárkereskedő ellen kért csőd ügyében. Már többször volt tárgyalás, de Havas tagadta, hogy fizetéseit beszüntette volna. A tegnapi tárgyaláson Havas Dezső már elismerte, hogy hatmillió lei aktívával szemben tizenegymilliót tesz ki a passzívája, szóval harmincöt százalékos alapon egyezséget tudna kötni a hitelezőivel. Kérte a törvényszéket, hogy erre való tekintettel tekintsen el a csőd elrendeléséről.

től. A temesvári törvényszék mint csődbíróóság Fehér Kristóf-Halász tanácsa tekintettel arra, hogy Havas ellen számosan kérték a csődöt, azt el is rendelte. Csődtömeg gondnoknak Becker János drt, helyettesül Opprean Virgil drt nevezte ki. A közjegyzői teendőket ellátásával Plausich Mátyás közjegyzőt bízta meg. A követelések bejelentésének határidejét január huszonegyedikében állapította meg, a hitelesítési határidő január huszonegyedikére alakul meg.

Dollárok kalandos története

ameiynek főhőse egy Amerikába szakadt bántási asszony

Temesvár, dec. 2.

Kellemetlen kalandban volt része a román-jugoszláv határon néhány hét előtt Bárány Jánosné, aki a temesmegyei Monostor községből akart Jugoszláviába utazni, hogy ott meglátogassa rokonait. A vámvizsgálatnál kiderült, hogy százhusz dollár amerikai pénzt visz magával. A pénz állítólag ugy volt a bőröndjében, hogy annak a látszatát kellette, mintha azt át akarná csempészni.

Leszállították a vonatról, jegyzőkönyvet vettek fel vele, a dollá-

rokat elkobozták tőle és csak ezután engedték továbbmenni útjára.

Bárány Jánosné erre el is utazott Jugoszláviába, ahonnan három hét múlva tért vissza.

Azonban a határon hiába kérte visszatartott dollárjait, azt válaszolták neki, hogy azokat nem letétként kezelték, hanem lefoglalták, mivel nem volt a pénz átvitelére engedélye és különben sem jelentette be, amikor a vámvizsgálatot megkezdtek, hogy dollárok vannak nála. Bárány Jánosné ennek dacára sem hagyta a maga igazát.

Ezt pedig arra a tényre állapította, hogy nem is román állampolgár, hanem amerikai. Bárány Jánosné férje ugyanis még a világháború előtt vándorolt ki

az Egyesült Államokba, ahol nagyon szépen keresett. Közbejött azonban a háború és ezért a felesége nem követhette. Bárány János időközben megszerezte az amerikai állampolgárságot és ennek alapján az antantállamokon keresztül akarta feleségét Amerikába hozatni, azonban ez nem sikerült és az asszony csak a világszerte bõmbölgő ágyuk elnémulása után követhette férjét. Nyolc évi távollét után Bárány Jánosné még egyszer hazajött, hogy itteni vagyoni viszonyait rendezze és elbúcsúzzon végleg minden rokonságtól. Így aztán természetes, hogy voltak dollárjai, melyeket már csak azért sem váltott be mind, mert a pénzre a visszatárazásnál is szüksége volt.

Dollárjainak egy részét magával vitte, amikor Jugoszláviába utazott és meglepetésszerűen érte, hogy azokat a határon elvették tőle. Mikor visszaérkezve látta, hogy minden fáradozása hiábavaló volt pénzének visszaszerzésére, leült és

fogyatékos angol tudásával és helyesírásával levelet írt Bukarestbe az amerikai követségnek és elpanaszolta a rajta esett sérelmet.

Biztos volt a dolgában, hogy az amerikai követség segít majd rajta. És ebben nem is csalódott. A követség magáévá tette az ügyét, ártit az illetékes hatóságokhoz és nem nyugodott előbb, amíg a lefoglalt százhusz dollárt vissza nem szerezte. A dollárokat maga a követség vette át és pénzes levélben küldte utána az időközben Amerikába visszatért Bárány Jánosné.

A kísérő irásban egyben figyelmeztette, hogy mulasztás volt tőle nem hivatkozni férjének amerikai állampolgárságára

s azért ajánlatos, ha bármikor jövőbeli utazásai közben jogtalan sérelem érné, ezt el ne mulassza. Így számol be a dolog szerencsés elrendezéséről Bárány Jánosné abban a levélben, melyet rokonainak írt Romániába.

Serédy Jusztin

lesz Magyarország hercegprimása

Budapest, december 2.

A Vatikán hivatalos lapja, az Osservatore Romano, azt írja, hogy a pápa legközelebb Serédy Jusztin bencés szerzetes esztergomi érsekké nevezi ki. Ismeretes, hogy ez a terv egy alkalommal már felmerült, de akkoriban a magyar kormány ellenzte. Azóta hosszú tárgyalások folytak a Vatikán és Magyarország között ebben a kérdésben, melyek során a magyar kormány engedett eddigi álláspontjából. A hír tegnap délelőtt érkezett meg a magyar képviselőházba és azt a képviselők egy része örömmel fogadta. Huszár Károly kijelentette, hogy Serédy esztergomi érsekké történt kinevezése folytán automatikusan lett Magyarország hercegprimásává is. A választást — mondotta Huszár — magyar nemzeti szempontból is szerencsésnek tartom. Serédy római tartózkodása alatt előkelő összeköttetéseket szerzett, melyeket Magyarország érdekében hasznosíthat. Hasonló értelemben, mint Huszár, nyilatkozott Ugron Gábor és Lingauer Albin is. Ez utóbbi kijelentette, hogy Serédy kinevezése lényegesen megkönnyíti majd Magyarország egyházjogi és egyházyagyi kérdéseinek rendezését. Serédyt a pápa a december 19-iki titkos konzisztórium előtt püspökké fogja felszentelni. Az esztergomi érseknek a római szent birodalmi és szász német hercegi cím III. Ferdinánd király kétszáz esztendővel azelőtt adományozta. Az esztergomi érsek hivatalánál fogva minden külön kinevezés nélkül Magyarország primása is.

Este

lefekvés előtt újból és alaposan mossunk fogat. Használjunk hozzá Kalodont. Mindig szépek és egészségesek maradnak fogai, ha minden nap reggel, dében és este rendszeresen gondozza őket. A fogápolás az egészségápoláshoz tartozik.

SARG

KALODONT

négy évtizeden át bevált.

A bukott Averescu-kormány

parlamentari képviselőinek előre felvett napidijait Bratianu a pénzügyigazgatóságok útján akarta behajtani

Temesvár, dec. 2.

Az Averescu-kormány parlamenti tagjai ez év június elején, mielőtt a nyári szünetre mentek, felvették 1927 október tizenötödikéig a fizetésüket. Időközben június negyedikén feloszlatták a parlamentet, következett a Stirbey herceg, majd Bratianu Jonel kormánya.

Ekkor Bratianu Vintila pénzügyminiszter felszólította az egyes pénzügyigazgatóságokat, hogy a volt Averescu-kormány képviselőitől az előre felvett fizetéseket és napidijakat rendes végrehajtási uton térítse vissza.

Ezt a pénzügyminiszteri rendeletet az egyes pénzügyigazgatóságok fogadták és foglalatásokat eszközöltek a volt Averescu képviselőknél, többek között Grosorean Korn. dr. temesvári ügyvédnél is. Grosorean a temesvári táblánál mint közigazgatási bíróságnál panasz formájában megtámadta a pénzügyminiszteri rendeletét. Tegnap tárgyalta ezt az ügyet — mint előre jeleztük — rendkívüli érdeklődés mellett a temesvári tábla Dumirescu Emil tanácsa. A pénzügyminiszterium nem képviseltette magát és a temesvári pénzügyigazgatóság képviselőjében Bura Simon osztályfőnök jelent meg. Grosorean Kornél dr. előadta, hogy

a pénzügyminiszter rendelete törvénytelen, mert nem állott módjában közadói módon behajtani a felvett képviselői fizetéseket.

Elnök: Nincs meg a pénzügyminiszternek ez a rendelete Önnel?

Grosorean: Nincs meg, másolatban meg akartam szerezni, de a temesvári pénzügyigazgatóságon megtiltották, hogy lemásoljam. Csak annyit tudok, hogy ötvenhétezer leit vissza kell fizetni.

Grosorean Kornél dr. ezután előadta, hogy ebben a kérdésben csak a parlament hivatott dönteni, a pénzügyminiszter nem. Tekintettel arra, hogy a parlament ezzel a kérdéssel még nem foglalkozott, a pénzügyminiszter semmi esetre sem hivatott a pénzügyigazgatóságoknak ilyen rendeletet kiadni. Utalt arra, hogy a Stirbey kormány idején

a minisztertanács foglalkozott ezzel a kérdéssel és olyan döntést hozott, hogy a minisztertanács nem érzi magát hivatottnak a kérdés elbírálására.

Grosorean érvelése az volt, hogy a volt képviselők, ha tartoznak, csak a parlamentnek és a parlamenti irodának tartoznak, de a kincstárnak semmi esetre. Ha nem fizetnének, úgy rendes polgári per útján kell tölteni a pénzt be-

hajtani és a bíróság illetékes annak a megállapítására, hogy kötelesek-e fizetni vagy sem. Kérte ennek alapján a pénzügyminiszter rendeletének a megsemmisítését.

A bíróság úgy döntött, hogy beszerzi a pénzügyminisztertől a rendeletet, valamint a képviselőház

irodájának az átíratát, amelyben a felvett fizetések behajtását kérte.

Azonkívül beszerzi a volt Stirbey kormány ama minisztertanácsának a jegyzőkönyvét, amelyben a tanács úgy döntött, hogy nem érzi magát hivatottnak a kérdés elbírálására. Addig a tárgyalást elhalasztotta.

Felrobbant egy gránátkupak de szerencsére csak egy ember sérült meg

Temesvár, december 2.

Tegnap délután négy óra felé hatalmas robbanás reszkettette meg a levegőt. A robbanást Temesvár egész területén jól hallották. Az emberek a Belvárosban, ahol a detonáció ereje a legnagyobb volt, ijedten szaladtak az utcára. A város centrumában az összes ablakok megreszkettek. Csakhamar kiderült, hogy a belvárosi tüzérszárnnyában sajnálatos baleset történt.

Az erdélyi kaszárnyának a Régvár utca felőli oldalán nyert elhelyezést a fegyverműhely. A műhelyben egy Anton György nevű polgári fegyvermester foglalatzkodott és ki-

vüle a műhelyben nem volt más. A fegyvermester éppen egy százhuszonegy milliméteres kaliberű gránátról akarta lefejtetni a robbantási szelencét. Ekkor hirtelen, eddig még ki nem derített módon, a gránát szelencéje felrobbant. Ez az ekzpozíció okozta a hatalmas, ágyudörgéshez hasonló zajt. A robbanás következtében a kicsapó láng tüzet fogott a fegyvermester ruháján és égési sebeket okozott kezén. A közelben levő katonák, valamint a tüzérezred betegszobájának inspekción altszjtje, nyújtották az első segínyt, segítették róla az égő kabátot és azonnal a kórházba szállították.

Februárban kész az új tejközpont

amely a párisi gépekkel a Rékási-uton kerül üzembe

Temesvár, december 2.

Georgevici Lucian dr. főpolgármester legutóbbi bukaresti tartózkodása alkalmával elintézte a városi tejközpont hónapok óta húzódo ügyét és most talán mégis megvalósul végre ez a fontos intézmény a maga modern és higiénikus felépítésében. A főpolgármester kisérgette a tejközpont új gépeinek beszerzésére vonatkozólag a miniszterium jóváhagyását és a miniszter a párisi vállalat ajánlata mellett döntött. A legfelső műszaki tanács véleménye szerint a párisi cég bukaresti képviselője, a Mecano-cég ajánlata az előnyösebb és ezért azt fogadták el. A szállítandó modern tejüzemi gépek és egyéb felszerelési tárgyak körülbelül öt millió leit igényel-

nek és a város a céggel a szállítási szerződést olyformán köti meg, hogy amennyiben a gépek idejében nem volnának itt, vagy az ajánlati feltételek nem felelnének meg, úgy a város a cég költségére másutt is megrendelheti a gépeket. Az új tejközpontba kerülnek már a párisi gépek és ha a szállítás idejében megy végbe, február hónapban megkezdheti üzemét ez a fontos vállalat. A Rékási-uton a volt Rotter-féle bérlet egyik épületét, amely a vámház közelében van, alakítják át az üzemnek megfelelően olyformán, hogy az új gépek elhelyezhetők és teljes mértékben kihasználhatók legyenek. Remény van tehát végre, hogy a város képes lesz a lakosság egy részét tisztá, egészséges és olesó tejjel ellátni.

Messze vidékről jönnek áldozatok akiket Hajdu Ferenc lelkiismeretlenül becsapott

Temesvár, december 2.

A szökésben levő Hajdu Ferenc bankbizományi és árukezelési csaló bűnlajstroma egyre bővül. Szinte elképzelhetetlen, hogy ez a prepotens fellépésű szélhámos, aki ellen a temesvári ügyészségen a feljelentések egész légióját adták be,

két éven keresztül a különböző üzletágak becsületes látszata alatt a csalások és sikkasztások végtelen sorozatát követte el anélkül, hogy lecsukták volna.

Amikor azonban megérezte, hogy itt a tizenkettedik óra, akkor ügyesen ellépett és a károsultak a hatósággal együtt bittal üthetik a nyomát. Szélhámos üzletei messze szétágazódtak, az ország határára jóval túl is vannak áldozatai ennek a vakmerő csalónak, aki valószerűleg már nem is tartózkodik román területen. Hunyadi-utcai irodájában, ahol a legutolsó időben áldozatait sorra becsapta, a károsultak ökökbe szorított kézzel várják, hátha viszárszerkezik és akkor leszámolhatnak. Ez

a reményük azonban aligha fog teljesedésbe menni. Hajdu üzelmének sokoldalúságára élénk fényt vet a messzi Szerajevóból jött megkeresés, amely a szélhámos egy újabb gázságáról rántja le a leplet. A szerajevói kereskedelmi kamara ugyanis megkeresést intézett a temesvári kamarához, adjon felvilágosítást és információt Hajdu Ferencről, aki

szerajevói kereskedőknek több vagon árut adott el, a vételárnak hetven százalékát, tehát tetemes összeget fel is vett, de azóta semmi hír sem Hajdurol, még kevésbé az eladott árurol.

A csaló Haduj, hogy bizalmat keltsen maga iránt a szerajevói vevőknél, beküldötte a dévai kamara származási igazolványát arról az árurol, amelyet neki soha esze ágában nem volt elküldeni. A származási bizonyítvány alapján ugyanis az áru, amelyet külföldre visznek ki, bizonyos vámkedvezményben részesül. A temesvári kamara a szerajevói érdeklődésre igyekszik majd hiteles információt adni.

Degradálás

csak fegyelmi uton történhetik

Temesvár, december 2.

Elvi szempontból rendkívül érdekes döntést hozott tegnap a temesvári ítélőtábla, mint közigazgatási bíróság. Sperneac Rózsa mint Arad város véglegesített hivatalnok a városi vállalatok pénztárosa volt. Ebben a minőségben működött mindaddig, amíg egy városi határozat nem adta tudtára, hogy eddigi állásától fementik és ezentúl gépirónói szolgálatot teljesít. A határozat ellen Sperneac Rózsa ügyvédje, Matei Simon, utján panaszt nyújtott be, amelyet tegnap tárgyalta a Dimitrescu-tanács, Matei előadta, hogy a tisztviselőt nem lehet degradálni és kisebb fizetési osztályba sorozni, miután önálló hatáskörű tisztséget látott el és ebből csak fegyelmi utján távolítható el. Arad városa a tárgyaláson nem képviseltette magát. A tábla hosszas tanácskozás után kötelezte Aradvárost, hogy Sperneac Rózsa előbbi tisztségébe helyezze vissza. Egyben kötelezte a várost, hogy a volt fizetése a jelenlegi fizetése közötti különbséget visszamenőleg fizesse meg.

Csendőrmester

akit bető-őnek néztek

Temesvár, dec. 2.

Ócsanád községben Deliman György csendőrmester lakást keresett magának és benyitott Paul Antal gazda házába. A szobában Paul beteg felesége ágyban feküdt és mikor a fegyveres csendőrt belépni látta, anynyira megijedt, hogy sikoltozni kezdett. A lármára berohantak Paul Antal és férjjezett leánya, Weber Terézia. Ezek se tudták, miről van szó és látva a sikoltozó Paulnt, félreértették a helyzetet és kiabálni kezdtek. Weber Teréz izgalomban betörte az utcára néző ablak tábláit és torokszakadtából ordított:

— Segítség! Rabló! Gyilkos! Segítség!

Közben Paul Antal is szidalmakkal illette a csendőrmestert. A lármára összefutott a fél falu és fenyegető magatartást tanúsított Deliman csendőrmesterrel szemben. Sokáig tartott, amíg a helyzet tisztázódott. Paul és a leánya a csendőrmester felnevezését kérték, ez azonban mégis feljelentést tett ellenük. Az ügy a hadbíróhoz elő került, amely tegnap tartott tárgyaláson az enyhítő körülmények figyelembe vételével Paul Antalt és Weber Teréziát ezer-ezer leit nézhihtetésre ítélte.

Gyilkosság

gyanuja után betörés derült ki

Temesvár, dec. 2.

Megirtuk, hogy a nagyváradi rendőrség elfogott két cigányfért és egy cigányasszonyt. Miután azzal gyanúsították őket, hogy résztvettek az aradi rablógyilkosságban, Aradra szállították őket. Aradon megérkezve, az állomáson a két cigány megszökött és csak Kovács Sári maradt a rendőrök kezei között. Az aradi rendőrség kihallgatta és a nála talált vásznak és selymek eredete felől érdeklődött. Kovács Sári azonban ellentmondó válaszokat adott és konokul azt állította, hogy a holmit vásárolta. A temesvári rendőrség megkeresésére Kovács Sárít Temesvárra hozták, mert az a gyanu került fel, hogy a nála levő vászon és selyem Bach Antal mehalai kereskedő üzletéből származik, akinél ismeretlen tettesek a múlt héten betörték. Bach Antal, aki a rendőrségen a holmit megtekintette, abban sajátjára ismert és azt az árun levő üzleti jelzésével igazolta. Kovács Sári azonban mindennek dacára tagadja, hogy a Bach kárára elkövetett betörésben résztvevő volt. A rendőrség egyben abban az irányban is nyomoz, vajjon Kovács Sári és megszökött társai nem azonosok-e azokkal az egyénnel, akik a Braun-féle fatelepen megkísérelték a rablást.

gyetlen kisértet
LEGGYŐZHETI ÖNT
ARRÓL HOGYA
TUNGSRAM
IZZÓLÁMPA
EGYESÍTŐ-MAGÁBAN
EGY-TÖKELETES
MODERN FENYFORRÁS
ÖSSZES ELŐNYEIT!

Hírek

Bucusu a szerelemtől

A napokban Berlinben Kardorff volt porosz belügyminiszter felesége, ismert feminista vezér, előadást tartott a modern asszony konfliktusairól, mégpedig olyan érdeklődés mellett, hogy a tömeget rendőri készültségnek kellett visszazoritani a Lessing-főiskola elől. Előadásában a nőknek az államéletbe való bevonását követelte, megvonta azokat a határokat, melyeket a konzervatív felfogás emelt férfi és nő között és ezáltal az utóbbiakat egyszerűen a férfi szolgárává degradálta, a gazdasági életben csak alárendelt jelentőségű szerepet juttatott nekik és a politikai érvényesülés útjait is elzárta előlük. Az előadó kifejtette, hogy a német asszonyok, illetve a szavazásra jogosult nők két és fél millió főnyi tömeget képviselnek, rosszul teszik hát, ha érdekeiket politikai pártok jelöltjeire bizzák. Ehelyett azt ajánlja, hogy alapítsák meg a nők pártját, amely leghatásosabban képviselheti érdekeiket minden téren, sőt ha összehoznának, a parlament egyik legerősebb pártjává is lehetnek.

Lehetetlennek mondta azt az állapotot, hogy a jelenlegi törvények szerint az asszonyok férjük beleegyezése nélkül közjegyzői szerződést nem köthetnek, gyámságot nem vállalhatnak, lakóhelyüket nem változtathatják, üzletet nem nyithatnak és másodszeri férjhezmenetelük esetén a szülői hatalmat nem ők, hanem első férjük gyakorolja a gyermekek fölött. Végeredményben tehát ezen a téren is egyenjogúsítást követelt a nők részére. Az ügy erotikus oldalát — amelyre pedig leginkább kíváncsi volt a közönség, — az előadó csak röviden érintette és kifejtette, hogy a szállóigévé vált „veszedelmes életkort” mielőbb a „szent évek” kifejezéssel kell pótolni, mert a középkori asszonyok ezekben az években vesznek bucsut a szerelemtől és az ifjúságtól és visszatérnek a tiszta barátság alapjára.

(K. E. K.)

— **Titulescu nem utazik Genfbe.** Bukarestből jelentik: Titulescu külügyminiszter állapota javult, azonban a szobát még nem hagyhatja el. Erre való tekintettel a külügyminiszter nem utazik Genfbe.

— **Elhalasztják a román-magyar birtokper.** Bukarestből jelentik: A kormány értesülése szerint valószínű, hogy a Népszövetség tanácsa elhalasztja a román-magyar birtokper tárgyalását, mert fontosabb kérdések szerepelnek napirenden, amelyek azonnal elintézését követelik.

— **Fedezet nélküli kiadások fedezése.** Bukarestből táviratozzák: Bratianu Vintila elnökletével a pénzügyminiszteriumban minisztertanács volt, amely alkalommal a pénzügyminiszter ismertette a jövő évi költségvetést. Közölte a pénzügyminiszter azt is, hogy a központi letétpénztárnál levő letéteknél külön alapokat fognak létesíteni azokból az illetékekből, melyeket a különböző miniszteriumok hajtának be és ezekből fedezik azokat a költségeket, melyekre a költségvetésben nincsen előirányzat.

— **A temesvári műegyetem akadémiai körének megalakítása.** A temesvári műegyetem akadémiai köre tegnap tartotta meg az évi rendes közgyűlést és a tisztikar megválasztása során elnökké Vulpe Tibor mérnökjelöltet választotta meg. A műegyetem akadémiai köre tudományos munkásságot fejt ki és mérnöki problémákkal foglalkozik.

Váltóper lett a shillingkölcsonból

amely Taran Traila és egy bécsi cég között jött létre

Temesvár, dec. 2.

Érdekes váltókifogási pert tárgyalt tegnap a temesvári törvényszék. Taran Traila temesvári állateksportőr ez év tavaszán Bendekovits Ottó bécsi állatkereskedő cégnél tízezer shillinges kölcsönt vett fel. A kölcsönre Taran váltót adott, amelyet a felesége is aláírt. A kölcsön feltétele az volt, hogy az egyes állatszállítványok után, amelyeket Taran Bécsbe szállít, a hitelező cég apróbb részletekben levonja a tízezer shillinges kölcsönt. Időközben Taran száznyc vagyon árát szállította. Az elszámolás körül differenciák merültek fel és a bécsi cég erre peresítette a váltót. Taran és felesége a váltófizetési meghagyás ellen kifogásokat nyújtottak

be. Taranné a bíróság előtt kijelentette, hogy ő férje külön üzleteiért nem vállalt felelősséget, csupán a tízezer shillingért. Különben is a megállapodás értelmében a Bendekovits cég a száznyc vagyon árának Taranra eső részéből már visszatérítette magának a tízezer shillinget. Ami pedig férjének a céggel szemben fennálló másirányú tartozását illeti, azért nem vállalt felelősséget. Németh József dr. Taranné képviseletében kérte a fizetési meghagyás feloldását. A cég jogtalanul peresítette a váltót, mert annak ellenértéke már kiegyenlített nyert. A törvényszék helytadott a kérelemnek, a tartozás kifizetését bezonyították vette s feloldotta Tarannával szemben a váltófizetési kötelezettséget.

— **A konnersreuthi esoda Temesvárról.** A Katolikus Népszövetség temesvári csoportja vasárnap, december hó 4-én délután négy órakor rendező második kulturdélutánját a piarista főgimnázium dísztermében. A műsor keretében két különösen érdekes előadás lesz. Az egyiket Jakabffy Elemér dr. fogja tartani a katolikus szellemről, a másik előadást Pater Norbert szalvatoriánus tartományi főnök tartja, aki két hónapos külföldi tartózkodás alatt szerzett tapasztalatai alapján beszélni fog az olaszországi és németországi katolicizmus haladásáról és megemlékezik majd a konnersreuthi esodáról is. A műsor művészi niveljét nagyban fogja emelni Angerbaner-Wolf Hédi énekesnő és Tolnay Béla zongoraművész szereplése. Beléptidő nincsen, azonban az építendő Katolikus Kulturház javára szívesen fogadnak el adományokat.

* **Tónvi Irón** műsoros Mikulás estélyét december 4-én a Novotnban, 6-án a Korona-szálló tánctermeben 9 órai kezdettel tartja.

— **Pusztít a kolera Indiában.** Kalkuttából táviratozzák: Jelentették, hogy Indiában ismét felújult a kolerajárvány. A betegség rohamosan terjed. Az utóbbi két hét alatt kétezerszázharminckilenc ember halt meg kolerában.

— **Husz millióval épül az új belvárosi mozi.** A belvárosi új mozi épületének tervei a miniszteriumban jóváhagyás alatt állanak és a legfelső műszaki tanács véleménye alapján a miniszterium megadja majd az építési engedélyt. Amennyiben Marcuduiliu mérnök tervein nagyobb változtatásokat nem eszközölnék, úgy husz millió költséggel az új filmpalota felépíthető lesz. A szükséges összeget a tartalékból, a mozi jövedelmének egy részéből és a városi betétekből fedezik.

* **Mindenki jókedvű és táncol** a Lloyd Tavernában. Feltétlenül nézze meg a világvárosi műsort. Nagyszerű ételek és italok. Szolid árak.

— **Villamos és autótakszi karamból.** Bukarestből jelentik: Tegnap délután egy autótakszi összeütközött egy villamoskocsival. Az autó két utasa és sofőrje súlyos sérüléseket szenvedtek.

— **Magyar lányok babakiállítás.** A „Magyar Leányegyesület” babakiállítását a hó 2-án, pénteken délelőtt fél tizenegy órakor fog megnyitni a Lloyd-palota első emeletén rendezésükre bocsájtott helyiségben. A kiállítás pénteken és szombaton délelőtt 1 óráig, délután 4–8 óráig és vasárnap délelőtt 10–1 óráig áll a közönség rendelkezésére. Minden gyermek tekintse azt meg és kérje meg szüleit is, annak látogatására.

Boriss Bianca a ROYAL-barban.

— **Orvosi körökből.** Lichtscheindl Géza dr., temesvári kórház volt igazgató-főorvosa rendelőjét a Hungaria-fürdő épületéből a gyárvárosi volt Uri-utca, jelenlegi Fröbl-utca 29. szám alá, saját házába helyezte át.

— **Titokzatos rablótámadás.** Aradról telefonálják: A szomszédos Kísszentmiklós községben vakmerő rablógyilkos merénylet történt. Schwartz Jánosné házába éjjel után betörték és az asszonyt baltacsapással leterítették. A tornácra alvó fia lett figyelmes a zajra, aki észrevette a gyanús alakokat és segítségért kiáltott, mire a betörők futásnak eredtek. Világosságot gyújtva az ajtó közelében megtalálta anyját véresen, eszméletlen állapotban. A szerencsétlen asszony koponyacsontrepedést szenvedett és állapota életveszélyes. Az ismeretlen betörők tudhatták azt, hogy Schwartz János nincsen odahaza és hogy az asszony nagyobb összegű pénzt őriz, mert a napokban több sertést adtak el.

— **Három nappal eljegyzése után öngyilkos lett.** Kassáról jelentik: Fodor Artur, a szlovák általános biztosító intézet tisztviselője, tegnap az egyik kassai szállodában golyót röptett mellébe és haldokolva találtlak reá. Az asztalon levelet találtak, amelyben Fodor bucsuzik az élettől és ezeket írja: Idegeim nem bírják az életet. Ertesítsék a történetről hozzátartozóimat. Oda legyek eltemetve, ahol a becsületes emberek pihennek. Az öngyilkos tisztviselő negyvenhat éves volt, igen rendes, pontos hivatalnoknak ismerték és ezelőtt három nappal tartotta meg eljegyzését.

— **Briand és Mussolini találkozása.** Párisból jelentik: Az Agence Radió nyilván a külügyminiszterium szeptember közölte a lapokkal, hogy Greve lord angol nagykövet tegnap tanácskozást folytatott Briand külügyminiszterrel és ez alkalommal szóba hozta, hogy célszerű lenne, ha Briand találkozna Mussolini olasz miniszterelnökkel. Egyes lapok szerint ez a találkozás a népszövetségi tárgyalások idején egy svájci határvárosban történne.

— **Orvosi hír.** Mannheim Géza dr. tudós specialista átköltözött Dózsa-utca 4. szám alá.

— **Harc az éjszakai munka ellen.** A nyugati országokban rég eltörölték már a pékiparban az éjjeli munkát. Romániában és elsősorban Temesvárott is megindult a harc annak érdekében, hogy a pékműhelyekben vezessék be a nappali munkát. Kívánatos ez nemcsak a pékmunkások, hanem a fogyasztó közönség érdekében is. Az a munkás, aki éjjel nyugodtan alszik, nappal lelkiismeretesebben dolgozik és jobban tud ügyelni a kenyér készítése körül a tisztaságra, amitől sok száz embernek az egészsége függ. A temesvári sütőmunkások hosszú hónapokon keresztül tárgyaltak a mesterekkel és úgy látszott, hogy ennek eredménye is lesz és bevezetik a nappali munkát. Azonban a szép terv az utolsó percben meghusult. Az élelmiszer munkások ennek dacára nem adják fel a küzdelmet az éjszakai munka megszüntetése érdekében. Reiter József városi tanácsos tollából most röpirat jelent meg. Ebben vázolja az éjjeli munka hátrányait és felszólítja a közönséget, hogy a maga részéről is tegyen meg mindent az éjszakai munka megszüntetése érdekében. A füzet elolvasása bárkinek érdemes.

Követeljen mindenütt

AMITIÉ-bélyeget.

— **A Lloyd Taverna decemberi műsora világvárosi.** Az eredetiséget, ötletet, humort Boyer és Walden világhírű bécsi groteszk komikusok képviselik. A műsoron szerepelnek még Boucuet Ilse és Hubert Jean kiváló francia táncos-pár, Kitty Star szolótáncosnő, a magyar operaház volt tagja. Nagy sikerre tarthatnak igényt Gittu, Girlls és Lola Czernin szolótáncosnők. A zenét az országos hírű Marian-Muntean kamara-zenekar szolgáltatja. A nagyszerű konyha, kávéházi árak, kiváló italok, figyelmes és pontos kiszolgálás teszik Temesvár közönségének kedvenc helyévé a Tavernát. Előadás után parketten táncol a közönség.

— **Nagyszállodák kartellje.** Budapestről jelentik: a magyar főváros több előkelő szállója kartellbe lépett, melynek célja, hogy egységes szoba- és ételaparakat tartsanak fenn. Ennek a kartellnek eddig a Dunapalota, Hungaria, Carlton és Astoria szállodák a tagjai.

— **Elitelt kommunista képviselő.** Párisból táviratozzák: Duclos kommunista képviselőt, aki a tárgyalás elől a külföldre szökött, a törvényszék in contumaciam egy évi fogházra és ezer frank pénzbüntetésre ítélte. A kommunista képviselőnek az volt a vétké, hogy a hadsereg körében elégedetlenségre izgatott.

The Sanders a Royal-barban.

* **Zsvvsi-österem** mai étlapja a következő: rizsleves, babfőzelék feltétellel, borjúsült garnirunggal és salátával, cigány metélt. Ára 50 lei, házonkívül is kapható Naponta frissen csapolt sör. Tisztviselői ebéd 32 lei. Ebéd és vacsora-abonoma 1500–2000 lei.

Hó- és sárcipőket

ELASTICA gummiipar, Temesvár-Józsefváros, Strada Mocioni (Csillag-utca) 60 (volt régi papírgyár)

Gyűjtőhelyek: Kádl și Co., Lloyd sor Popper Linciumház, Kossuth-u. (Kobelt-ház)

Schojbert P., Gyárváros, Fő-utca és Frisch Lajos cipész, III, Dózsa-u. 51.

MODERNIZÁLÓDUNK. Huszonhat atalembert, valamennyi deli, piros cu, áll a rendőrség folyósóin. Nem oszták őket ide, még csak idézést sem aptak. Maguktól jöttek és szívesen, valamennyien soffőrjelöltek és most szívesen le vizsgáljuk. Huszonhat soffőrrel több lesz holnap Temesvárott. Közülük autótakszira fognak lenni a kormány mellé. Ez a tömeges soffőrvizsga Temesvár örvedetes hadását jelenti. Mindegyre kevesebb lesz a hintó és mindegyre több az autó. Modernizálódunk.

Műsoros táncdelután. A Zeirah éányegylet vasárnap, december hó én, délután fél 5 órakor Klein Vera tételében (volt Wendt-féle helyiség) főszórral egybekötött táncdelután rendez. Műsor: Mozart: Menuett, hegedűn előadja Szepesi Lajos, zongorán kíséri Friedmann Béla, Knute: Inderleben, táncolja Spira Lenke, ongorán kíséri Klein Vera, egyfelvételű „A mester darabot ír“ előjáték: Glauber Lili, Schwimer Tilda és Kastriener Klári. Endégeket szívesen látunk.

Amerikai egyetemi tanár előadása Temesvárott. A temesvári műgyetem tal rendezett előadások során december másodikán a Tiszti Kaszinóban Upson Clark amerikai egyetemi tanár tart előadást. Az amerikai egyetemi államok néhány aktuális problémája címen román és francia nyelven. Gyancsak Upson Clark tart előadást december harmadikán a műgyetem színháztermében. December negyedikén előtíz tizkoz a Tiszti Kaszinóban tartja utolsó előadását a kiváló amerikai tanár.

Ismerni kell az autósabályokat. A rendőrség igen ügyel arra, hogy a város területén az autóforgalom zavartalannal bonyolódjék le és azért az autókijáratokat a legszigoribban bünteti. A rendőrbírószak az autóforgalmi szabályok megsértéséért Kállay Géza, Strobl Károly és Wenzel János sok örököt ezer-ezer. Szegvári István, Kössy István, Farkas Sándor, Jakabov Arnold, Grosz Imre, Kelesov Illés, Hussmüller Rudolf és Ursu József soffőrököt kétezer-kétezer. Tenner Jenőcot pedig ötezer lei pénzbüntetésre ítélte.

Meggyilkolta szüleit. A Czernovic közepében levő Volovac községben hatalmas gyilkosságot fedeztek fel. A volovaci postakézbesítő, aki naponta jyalog hozza a postát Czernovicból, az it mentén egy férfi és egy női hullára akad, amelyek mindgyikén hatalmas ebek éktelenkedtek. A nyomozás megállapította, hogy a hullák Precop Vasul és feleségével azonosak, akik már egy hete eltűntek Volovac községből. A nyomozás azt is kiderítette, hogy a házaspárt saját fiuk ölte meg.

Lia and Georges a Royal-barban.

Szabadelábra helyezték a letartóztatott aradi kereskedőt. Aradról telefononálják: A vádтанács tegnap délután hat órakor Winternitz Jenő aradi kereskedőt ötvenezer lei óvadék ellenében szabadelábra helyezte. A kereskedőt udvavölve két nap előtt azért tartóztatták le, mert az egyik adóbehajtó közeg tulerléys fellépése miatt tettlegességre vetemedett.

Képtáviratozás Bécs és Berlin között. Berlinből jelentik: Berlin és Bécs között tegnap nyílt meg a képtáviratozás. Elsőnek Marx kancellár képét áviratozták meg Bécsbe.

Ha a vége jó, minden jó. A Lloyd-soron az 1241. számú autó elűtött egy inasfiút. A fiu, aki kisebb zuzódásokat szenvedett, a karambol után felkelt és anélkül, hogy megmondta volna kilétét, elszaladt. Közben valaki értesítette a balesetről a mentőket, mire azonban ezek a helyszínén megjelentek, már sem az autót, sem a sérült fiút nem találták ott.

Házhelyek
Hosszu részletre közvetlen a Petőfi csárda mögött feltűnően olcsó árban kaphatók a helyszíni irodában. (688) Ugyanott téglá is kapható.

Mégis legjobb a kis ülésen

Írta: Albert-Jean

Pierre és Gaby Vivarol sorra kapták a meghívásokat: különböző barátai társaságában, különböző gyártmányú autókban bejárták Franciaország minden szép vidékét, ughogy Gaby kifogástalanul megtanulta a földrajzot. Szerették őket: az asszony remek szépség volt, disze minden társaságnak, a férfi pedig kifogyhatatlan volt az anekdotákból. Így éltek, örökökétben, örökké más társaságban. Élhettek volna békésen s nyugodtan is, de a nagyravágyás megmérgezte minden napjukat.

Esténként, mikor végre egyedül maradtak a hotelszobájában, mogorván néztek össze; rendszeren az asszony kezdte a támadást:

— Ezek is folyton éreztetik velünk, hogy a vendégeik vagyunk!

„Ezek“, vagyis az autó tulajdonosai. — Ugyan dehogy, — csillapította a férje.

— Hát te nem érzed, milyen megálatkozó, hogy mindig a kis ülésre száműznek bennünket?

— Ez éppen olyan jó, mint a hátsó ülés, éppen olyan kényelmes...

— De én nemcsak a kényelmet nézem, hanem a büszkeségemet is...

Magukkal visznek, de mindenki csak a podgyász helyére ültet bennünket. Még jó, hogy nem küldenek előre a málháival expresszvonaton, hogy ott legyünk a célnál, mire ők odaérkeznek!

— Szavamra, Gaby, ez túlzás!

— Mindig csak a kis-ülés! Hogy is tűrheted ezt a felháborító bánásmódot?

Végre mikor egyik évben befejezték a turaidényt s visszatértek Párisból, Gabyból kitört az elkeseredés:

— Nem bírom tovább ezt a helyzetet! Elég volt a kis-ülésből!... Pierre.

— Ötvennégy sakkipartit nyert, egyet sem veszett. Budapestről táviratozzák: M a r ó c z y Géza az egyetemi körben szimultán sakkjátékot játszott. A mester ötvennégy játszmát nyert, egyet sem veszett, tizenegy játszma pedig remis lett.

— Nem jó gorbombáskodni. Kunst Antal zsigmondházi kocsmáros állott tegnap a hadbírószak előtt. A tárgyaláson Viisoreanu ezredes elnökölt, a vádhatóságot Epure királyi biztos képviselte, a jegyzőkönyvet pedig Barbu főhadnagy vezette. Kunst azal volt vádolva, hogy egy adóhivatali alkalmazottal, aki számára valami hivatalos irást hozott, gorbombáskodott. A hadbírószak Kunst Antalt ezer lei pénzbüntetésre ítélte.

* Nincsen többé ősz haj. Minden haját eredeti színűre fest az Amerikai hajfesték. Felhívjuk olvasóinkat a szer hirdetésére.

Az Evangélikus Nőegylet jótékonyági akadémiája vasárnap, december hó negyedikén lesz a Tiszti Kaszinóban, melynek keretében fényes műsort mutatnak be. Az előadás délután fél-öt órakor kezdődik.

— Anyakönyvi hírek. Születtek: Kiss Géza, Schwob Anna, Nita Miklós, Todor László. Meghaltak: Lenz János 86, Grosz József 47 éves korban.

embereld meg magad, dolgozz többet a télen, kérj kölcsön pénzt, de akármilyen lesz is, a jövő nyárra autónknak kell lenni!

Pierre csakugyan megerőltette magát és juniusra megvolt a kocsis, de azért Gaby mégis nagyon lehangolt volt.

— No mi a baj? — kérdezte Pierre.

— Azon töröm a fejemet, hogy kit hívjunk meg a kis-ülésre?

Ez nehéz kérdés volt, hiszen barátainak mind saját autójuk volt; végre nagynehezen megállapodtak egy jelentéktelen és szegény házaspárban. Rubertékben, akik végtelenül hálásan vették a meghívást. A Rubert-házaspár szerényen ott ült a kis-ülésen, a kocsis puffogva-pöfögve megindult...

... Corbeil táján kipukkant az első pneu. Pierre és Gaby loholt, izzadt, Rubert ur ellenben nyugodtan cigarettára gyújtott, a felesége pedig elővette a himzését...

Három nap alatt megtettek százhusz kilométert s a garázsban, ahová este beálltak, az egyik mechanikus kijelentette, hogy súlyos bajok vannak a mágnes körül. Pierre éktelen haragra gerjedt:

— Nem lett volna szabad ilyen ócska barked megvennem! Ez az oka minden bajnak.

— Szó sincs róla, — tiltakozott Gaby.

— A hibát ott követtük el, hogy Rubertéket hoztuk magunkkal, akik semmit sem értenek a mechanikához...

Legközelebb olyan barátainkat fogjuk meghívni, akik értenek a kocsivezetéshez és javításhoz... Őket ültetjük a hátsó ülésre és majd meglátod, hogy milyen nyugodtan fogunk utazni és, ha kedvünk tartja, szunyókálni a... kis ülésen.

— A Palace kávéház és bár decemberi műsora szenzációs világhírű atrakciókban lesz gazdag. Fellep Ujvári Károly, a kitűnő bécsi komikus, Diamant Mancsi, Erdélyi Géza dr., László Imre, Falus Margit, Nuti Dimi-trescu, Fekete Etus és a híres orosz Elizarow-csoport. Olyan nevek, amelyek együttvéve a legteljesebb művészetet nyújtják. Az előadás a kávéházban pontosan tíz órakor kezdődik és így a közönségnek alkalma lesz még az előadás után a barban táncolni. Szolid kávéházi árak, meleg vacsora éttermi árakon. Vasárnap délután öt órai műsoros tea táncal egybekötte. A decemberi műsorral Scherer Testvérek ismét beigazolták, hogy van izlésük, érzésük és áldozatkészek.

— Amerika és a szovjet. Washingtonból jelentik: Borah szenátor, aki esküdt ellensége a szovjetnek, a szenátus legközelebbi ülészakán javaslatot akar beérjeszteni, amely kimondja, hogy Amerika semmi körülmények között nem ismeri el a szovjetet.

— Bécs kölcsönét tulajgyezték. New Yorkból jelentik: Bécs városának kibocsájtott harminc millió dolláros kölcsönét tulajgyezték.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

LIBER ORIGINAL VILÁGMÁRKA!
„TAXAMETER BRUHN“
Százazrek forgalomban minden kulturállam nagyobb városában.
Megbízható! Tartós! Jutányos!
Kapható:
AUTO UNIVERSAL
Weisz-palota TIMIȘOARA Tel.: 22-85
Autókellékek és alkatrészek legolcsóbb beszerzési forrása.

— A tanár ur felesapott bérkocsinak. Nem jó, kérem, ha az ember mámoros állapotban virtuskodik. Ezt a tanácsot sokszor hangoztatjuk másoknak, pedig voltak a mi életünkben is esetek, amikor beszésszelve mindenféle hceceket követtünk el. Kicséréltük a boltok címtábláit, egyik utcából a másikba vittük a nyilvános szemetes ládákat és sok egyéb csíny követtünk el. Néha azonban az ilyen virtuskodás bajba is hozhatja az embert. Lám, budapesti távirat meséli, hogy egy harminc esztendő tanár tragikomikus helyzetbe került ilyen bravuroskodással. A tanár ur, aki napközben buzgón oktatta a nebulókat a hic-haec-hoc varázsszavakra, este érezve a zsebében ficákolni a délben felvett fizetését, kirugott kicsit a hámból. Így került el egy budai kocsmába is és mikor onnan illuminált állapotban távozott, az ajtó előtt gazdátlan konfliktus talált. Azaz nem volt az a konfliktus gazdátlan, mert a tulajdonosa bent melengette magát egy spriccerrel a söntésben. A tanár ur látva a konfliktus, felkapott a bakra, egyik kezébe fogta a gyeplőt, másikba az ustort és gyü! Vágott a konfliktus. Odabent meghallotta a zajt a bérkocsis, kirohant, de már csak megszűről látta kocsiját. „Ellopták a kocsimat és a lovamat!“ — ordítással szaladni kezdett és a Lánchidon szerencsésen el is érte a száguldó konfliktus. A „tolvaj“ átadta a rendőrnök, aki azt előállította a főkapitányságon. Ott aztán kiderült, hogy a tolvaj okleveles tanár, akinek eszeágában sem volt lopást elkövetni. Ki is békült mindjárt a bérkocsissal és hogy azt igazán kien-gesztelje, dupla taksa árán a lakására vitette magát.

— Nem emlékszik betörőtársára. A rendőrség elfogta Mészáros János harmincnyolc éves foglalkozás nélküli, többszörösen büntetett tolvajt. Mészáros beismerte, hogy egy társával, akinek azonban nem tudja a nevét, a múlt héten a Rékási-uton betört a Weisz-féle szatócsüzletbe, ahol ezer lei készpénzt a feltört fiókból zsákmányolt. A boltban találtak egy jókora darab disznósajtot és kenyert, melyet magukhoz vettek és a mezón mindjárt meg is ettek. A pénzen megosztzkodtak és elváltak. Mészáros azt állítja, hogy társát azóta se látta.

— Miniszterválság a diákjog miatt. Berlinből jelentik: Becher porosz közoktatásügyi miniszter új diákjogot akart életbeléptetni, melyet azonban a porosz egyetemek nagy szótöbbséggel elvetettek. Braun porosz miniszterelnök most levelet írt Marx birodalmi kancellárnak és kijelenti, hogy ezért Keudel birodalmi belügyminiszter a felelős és megszakítja vele az összeköttetést, ha Bechernek nem ad elégtételt.

„DARMASDHI“ a Royal barban.

— Gyanyu van, de tettes nincs. A Sternberg-féle régiségkereskedésben két hét előtt elkövetett milliós betörés tettese még mindig nem került meg. A rendőrség legutóbb egy Kalapos János nevű rovvott multu egyénre gyanakszik. Kalapos néhány hét előtt Szegedről került Temesvárra és a betörés óta nyoma veszett. Ez a hirtelen eltűnés ébresztette fel a rendőrségben a gyanut, amely most mindent elkövet Kalapos előkerítésére.

— A föld színéről eltűnt falvak. Algirből jelentik: Az árvíz elmúlt, azonban rettenetes pusztításokat hagyott maga után. A hullámok, amelyek virágzó területek fölött hömpölyögtek végig, körülbelül kétezeröttszáz négyzetkilométernyi területet pusztasággá változtattak. Több falu teljesen eltűnt a föld színéről. A halottak közül van háromszázötven európai és kétszázötven benszült. A kár hatszáz millió frank.

* Lapunk Budapesten állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában VIII, Baross-tér 10.

Órajavitóműhely
Minden gyártmányú órát jótállás mellett a legolcsóbban javít
POSPISCHILL ISTVÁN
Erzsébetváros, Király-utca 33.

Kultúrest

a magyar diákok segélyezésére

Temesvár, december 2

Bukarest külvárosában olcsó lakásokban sok magyar ifjú sanylődik. Fűtetlen szobákban könyvek, rajzaik fölé hajolnak, gémberegett ujjakkal készítik jegyzeteiket. Lázasan, de a tudásvágytól égő szemekkel tanulnak, dolgoznak. Ezek a nyomorban tengődő magyar ifjak a romániai magyarság jövő reményei, zászlóvivői, kulturánk megőrzői és továbbfejlesztői és élő bizonyítékai annak, hogy a magyarságban nagy és fényes szellemi értékek vannak. Azonban sok ilyen érték elvesz, elpusztul, ha az inség, az anyagi küzködés arra kényszerít, hogy az ifjak, hogy lezorzuljanak az intellektuel pályákról és otthagyják az egyetemet. A romániai magyarság felismerte annak szükségességét, hogy kötelessége ezeknek a magyar diákoknak lehetővé tenni a tanulást és ez születte meg a mozgalom a magyar egyetemi hallgatók segélyezésére. Ennek jegyében állottak össze a temesvári kultúregyesületek, hogy a nemes cél érdekében a maga nemében páratlan estélyt rendezzenek, melyet a szeretet ünnepe, karácsony másnapján, december 26-án fognak megtartani. Az estélyen részt vesz Inczedy-Joksmann Ödön a Romániai Magyar Dalosszövetség elnöke, aki csengő baritonján a legszebb magyar népdalok gyöngyeit fogja előadni, Sulyok István dr., aki előadást tart, Reményik Sándor és Aprii Lajos, az ismert költők, akik legújabb verseiket fogják felolvasni. Impozánsak lesznek a műsornak ama számai, miket a hét temesvári magyar dalregyesület tagjaiból alakult kétszázötven tagú tömegkar fog előadni Gokler Antalnak, a Magyar Dalárda karvezetőjének vezénylete alatt. A rendezőbizottság élén Ambrózy Andor főnök, Ambrózy Andorné báróné, Vetrányi Viktor dr., Brebera Vencel dr., Horváth Antal, Rudas Jenő, Járossy Dezső, Benel Artur, Göbel Károly, Oszti Andor és Irsay Nándor állanak.

No. 1950/1927. portárel

Publicație de licitație.

Subsemnatul portárel aduc la cunoștința publică, că în urma deciziei cu No. 6044/1927. al judecătoarei de ocol din Timișoara în favoarea lui Mihai Fa măcelar dom. în Timișoara reprezentat prin Dr. Vențel Brebera avocat din Timișoara pentru suma de 8-9 Lei capital 10% interese din 15 Martie 1927 și pentru spese 754 Lei 50 bani deja staverite și cele mai obveninde, se defige termen spre efectuarea licitațiunei pe ziua de 10 Decembrie 1927 ore 10 a. m. în Timișoara III, Piața Eroilor dela Tisa No. 7 pe când și unde se vor vinde prin licitație obiectele secvestrate și anume: 1 otoman, 1 oglinda consom, noțier cu greu colorare marmor, 1 cimbal sund sistem, 1 spalator cu neagra colorare marmor prețuite în 9700 Lei.

Timișoara, la 14 Noembrie 1927.

Dr. Matolay, portárel.

No. 2166/3655/1927.

portárel.

Publicație de licitație

Subsemnatul portárel aduc la cunoștința publică, că în urma deciziei cu No. G. 3187/1927 al judecătoarei Rurale din Timișoara în favoarea recl. Anton Schmelczler dom. din Timișoara repr. prin Dr. Vențel Brebera avocat din Timișoara, pentru suma de 2000 lei capital, 10% interese dela 9 Aprilie 1927 și pentru spese în 1295 Lei deja staverite și cele mai obveninde se defige termen spre efectuarea licitației pe ziua de 17 Decembrie 1927 ora 3 p. m. în Fratelia Str. III. Nr. 4, pe când și unde se vor vinde prin licitație obiectele secvestrate și anume: 1 orologiu de părete în toc brun, o perdea cu postav verde cu carnis, un oglinda de Părete bruna, 1 divan vechi, 1 dulap de haine vopsit bruna cu 1 ușa, 1 mașina de cusut sistem „Singer” prețuite în 6100 Lei.

Timișoara, la 28 Octomvrie 1927.

D. Rakovitz portárel.

Színház

Bánsági szerzők operettje tegnap este sikerrel került bemutatásra Aradon

Arad, dec. 2.

Mielőtt a külföldi színházak meglozának a sikert és dicsőséget a bánsági szerzők operettjének, tegnap este az aradi színházban volt a Fekete-Ürményiné operett legelső előadása a legbiztosabb külsőségek közepette. Miss Montecarlo meghódította a közönséget és jogosult önbizalommal indulhat a nyugati színházok világsikere felé. Az operett hősnője egy fiatal amerikai leány, aki Montecarloban jár és ott beleszeret Radomir herceg. Ez a szerelmi regény képezi az operett esekelményét, amelyet ötletes epizódalakkal kitűnő játéka tesz színessé és változatos. Van az operettben a szerelmen kívül katalán összeesküvés, mulatt főcsonló móka és tréfa, szóval, ami egy kifogástalan operettnek kell. A darab szövegét Fekete Tivadar írta ötletesen és szellemesen. A zene Ürményiné-Baneth Thy nagyszentmiklósi uriaszony szerzeménye, aki-

A krajovai dráma és kolozsvári opera Temesvárott. Az új színház január hó közepén lesz kulturhivatásának átadható és most már bizonyos, hogy a megnyitó szegont a krajovai prózatársulat kapja meg. Georgevi Lucian dr. főpolgármester a szépművészeti miniszteriumban eljárt és megnyerte a jóváhagyást ahoz, hogy a krajovai általi társulat hat hónapig működjen majd a Bánságban. Temesvárott körülbelül három hónapon át játszik január közepétől kezdve a román társulat majd további három hónapot a Bánság más nagyobb városában fog eltölteni. Mindezt Temesvár városa egymillió százezer lei támogatást ad a krajovai társulatnak, amely körülbelül nyolcekilenc millió lei évi költségvetéssel dolgozik. Ezen idő alatt azonban lesz Temesvárott román operaelőadás is, mert a főpolgármester Bukarestben megállapodott Effimiu Viktorral, hogy február közepén a kolozsvári román opera kezdje meg Temesvárott három hétre tervezett vendégjátékát. Ezalatt a román dráma vidéken játszik majd. A krajovai társulat előadásaira a helyi árakat 80, 60 és 50 leiben állapítják meg, a páholyok 800, 600 és 400 leibe kerülnek. A tisztviselők és katonatisztek 80, az egyetemi hallgatók pedig 50 százalékos kedvezményt kapnak. A román próza temesvári szezonja után a magyar színház vonul be az új színházba.

A Broadway. Ma este mutatja be a temesvári társulat a Broadwayt. A szindarab Newyork legnagyobb körutjáról kapta a nevét. A maga valóságában viszi a színházra a newyorki utcát és annak tipikus alakjait. A mai élet mindmegannyi jellegzetessége ölelkezik ennek a darabnak a tipikusan amerikai ízű meséje keretében. A Broadway Amerikában kétezeröt száz előadást érte meg. A társulat a leg gondosabb előadásban hozza színre ezt a szenzációs amerikai darabot. A főszerepeket Mészáros Béla viszi, aki a darabot egyuttal rendezi. Mellette Pallay Manvi, Kiss Mariska, Szendrey Mihály, Jávör, Földes, Kallós, Várady, Sorri játszik a főbb szerepeket. A Broadway ma, azonkívül szombaton és vasárnap este is színrekerül.

nek muzsikája tele van melódiával, ritmussal. A partitúrát Csányi Mátyás hangszerelte mesterien és van abban a lány dallamtól a pattogó táncütemig minden. A színház a darab kiállítását és rendezését tökéletesen oldotta meg. A címszerepet Lengyel Irén játszotta, aki egyéniségének varázsával és kivételes tehetségével teljes illúziót keltett. Legragyogóbb primadonnája ő ma az erdélyi magyar színházban. Méltó partnere volt a fess és hódító Galetta Ferenc, aki játékbán, énekben, stilusban egyaránt kifogástalan művészt nyújtott. Betegh Bély és ifj. Szendrey Misi ügyes táncokkal, pompás tréfákkal és egyéni zamatú ötleteikkel tartós vídamságot keltettek. Deésy, Szentgyörgyi és a darab többi szereplői is azt erősítették meg, hogy az operett befutott és nemsokára a nyugati nagy színházokon fog elismerést hozni bánsági szerzőinek.

Ifjúsági előadás. Szombat délután ifjúsági előadást tart a színház, amelynek keretében Dickens kiváló alkotása, a Házi tündér című vigjáték kerül előadásra. A darab főszerepeit Kálmán Sári, Pallay Manvi, Jávör, Szendrey Mihály, Fekete Irén játsszák. Az előadást fél helyi árak mellett rendezik az igazgatóság és a tanulók külön kedvezményt kapnak.

Vasárnap három előadás lesz. Délután háromkor félhelyi árak mellett Brody Sándor kiváló alkotása a Lyon Lea kerül színre míg hatkor a társulat Szenes Béla, a nemrég elhunyt kitűnő magyar vigjátékíró Nem nősülök című nagyszerű vigjátékát játssza, este kilenckor pedig a Broadway amerikai életkép kerül színre. Az összes előadásra a jegyek elővételben a Bánátnál válthatók.

Magyar színházak

műsora Bánságban és Erdélyben
Temesvár

Pénteken este félkilenckor: Broadway.

Szombaton délután ötkor: Házi-tündér.

Szombaton este félkilenckor: Broadway.

Vasárnap délután háromkor: Lyon Lea.

Vasárnap délután hatkor: Nem nősülök.

Vasárnap este kilenckor: Broadway.

Arad

Pénteken este: Miss Montecarlo.

Szombaton este: Miss Montecarlo.

Vasárnap délután háromkor: Cigány-primás.

Vasárnap délután hatkor: Csizmadia mint kísértet.

Vasárnap este kilenckor: Miss Montecarlo.

Nagyvárad

Pénteken este: Régi Oroszország.

Kolozsvár

Pénteken este: A szombatesti hölgy.

Szombaton délután: Hamlet.

Szombaton este: A szombatesti hölgy.

Vasárnap délután: A szombatesti hölgy.

Vasárnap este: Csattan a csók.

Művészet

Nándory képiállítása. Nándory Simon a kiváló csendélet festő ismét visszatért Temesvárra s ez évi művészi termését a Cartea Romaneasca Lloyd-sori kiállítási helyiségében mutatja be. A harminchét műből álló gyűjtemény csupa csendélet, színek finomsága a kompozíció biztonsága egykori mestere Pentelei Molnárra emlékeztet. Frissek és megkapók üdéségekben a gyümölcs- és csendéletek. Különösen megragadta figyelmünket a 6 és 16. sz. kép, frissen fakadó epreivel. A porcellán témák patinás finomsága különösen a 8. képen érvényesül, megkapó anyag-szerűségével, lehelletszerű könnyedségével a színek. Igen eredetiek a 11. és 20. sz. könyvtömök és bibliofil örömet keltő szemléletességükkel, s fém-szerűen csillog a 27. sz. kép. E szép kiállítás, mely minden tekintetben megérdemli a közönség érdeklődését, igen érdekes eseménye a közelgő karácsonynak. Tekintettel a széleskörű érdeklődésre, jövő hét folyamán minden nap, reggel kilenctől este hétig megtekinthető.

Legmagasabb rangú esztétikai szenzációnak mondja egy Rotterdami lap Helge Lindberg hangversenyét, egy művészi élménynek, mint aminőt csak az ének-művészet legelső mesterei nyújthatnak. És végig a lelkesebb hangján ünnepli a világsajtó ezt a nagy énekest, aki előadó művészetével mély hatást vált ki és magával ragadja a hallgatóságát. Így aztán könnyen érthető, hogy hét fői hangversenye iránt, amely a Tiszti Kaszinóban a Zenebarátok égisze alatt lesz megtartva, nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek a Bánátnál.

Nyílttér.

Ezen rovatban közölték a szerkesztőség nem vállal felelősséget.)

A Temesvári Hírnap 1927. december második 273-ik számában „Előttel hiteltudósító” címen egy cikk jelent meg, amely első betűjétől az utolsóig személyemmel tendenciózus beállításban foglalkozik. Három éve Temesvárott törvényszéki bejegyzett hiteltudósító irodám van, kétezeröt száz ügyféllel rendelkezem, akiket becsülettel, tisztességgel és kereskedelmi pontossággal szolgállok ki. Ez a tény eleve kizárja a cikknek azt a tendenciózus kitételét, hogy „természetesen a megbízhatóság rovására” működik az irodám. Irodám jó neve és reputációja követeli ennek a megállapítását. Vállalkozásomat „gyáripari szerűnek” minősíti, amiben ismét megnyilvánul az, hogy a Temesvári Hírnap nincs tisztában a fogalmakkal. Valótlán az, ahogy a Temesvári Hírnap megírja a tárgyalás után lejátszódott incidenst, mert engem nem vezettek ki. Megállapítani kívánom egyben, hogy a Kereség azzal, hogy információmat nyilvánosságra hozta, vétett a kereskedelmi titoktartás ellen. Meg kell állapítanom továbbá, hogy a per még nincs befejezve és a többi bírósági fórumok döntése lesz hivatva megállapítani, hogy követtem-e el hitelrontást. A Temesvári Hírnap ellen tegnapi számában megjelent cikk miatt megteszem a büntető feljelentést, annál is inkább, mert a cikknek egész beállítása nem más, mint a Temesvári Hírnap felelős szerkesztőjének ellenem irányuló terszerű hajszája és személyes bosszúja.

Temesvár, 1927. december 1.

Lányi Károly s. k.

A Gyáripár Hiteltudósító iroda tulajdonosa.

Berlini villamosóragyár

képviselőt elvállaltam és így módomban áll bármilyen fajta és legnagyobb pontossággal járó villamosórákat, esetleg teljes óráküzpontot felállítani és üzembe hozni.

Erdeklődőknek készséggel áll rendelkezésre

Földessy Kálmán csillagászati órás

Temesvár-Erzsébetváros Dózsa-u. 43. Tel. 5-47.

Varrógép

a világ legjobb gyártmányai, salon- és egyszerű kiállításban villany- és lábhajításra kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Katzkynál, Mercy-u. 10.

Apró hirdetések

ELŐFIZETŐINK ebben a rovatban az utolsó előfizetési díjnyugta felmutatása ellenében december, jövő év január és február havában havonként egyszer díjmentesen közölhetnek egy tíz szög terjedő próhirtetést.

ELŐFIZETŐINK ezenkívül minden éven egyszer tíz leírt közölhetnek egy tíz szög terjedő apróhirdetést zen rovatban ez év december, jövő év január és február havában, az előfizetési nyugta felmutatása ellenében.

OLVASÓINK, akik nem előfizetői a lapnak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy ez év december, jövő év január és február havában szintén tíz leírt kapnak egy tíz szög terjedő apróhirdetést, ha az alábbi szelvényt naponta kivágják és tíz egyrészletű következő sorzámmal ellátott szelvényt beadják a kiadóhivatalba.

CSAK AZOK az apróhirdetések közölhetők a reggel megjelenő lapban, melyeket előtte való napon déli ízen két óráig beadnak a kiadóhivatalba.

NEM ELŐFIZETŐK és nem rendszeres olvasók részére az apróhirdetések árai a következők: Egy szó három le, vastag betűvel öt le. Legkisebb próhirtetés ára harminc le.

ALLASKERESŐK részére egy apróhirdetés ára husz le.

A **HIRDETÉSI DIJ** mindenegyes esetben előre fizetendő.

4 A Déli Hirlap
8% apróhirdetési szelvénye.

Levelezés

Intelligens hivatalnoknő, fiatal, levelezne későbbi tisztességes ismeretség reményében uriemberrel. Levelet „Eszmezsere” jellegre kérek a kiadóba. (2593)

Özsefvárosi pályaudvartól zöldvillamoson utazó és Küttl-téren leszálló hölgyet, kit a Déli Hírlapra figyelmeztettem, kérem tisztességes ismeretség céljából velem nevét és címét közölni „Házasság” jellegre a kiadóba. (2594)

Házasság

Önhibáján kívül elvált 32 éves uriaszony, gyönyörűen beendezett 2 szobás lakással, 150 ezer lei készpénzhozománnyal férjhez menne hozzáilló uriemberhez. „Egyedülálló” jellegre beküldött levelet a kiadóhivatal továbbít. (2579)

Közelebb gazdálkodó, aki Temesvárhoz közel tanyán gazdálkodik, nősiülne. Szorgalmas, munkakedvelő asszony, aki szereti a tanyai életet, írjon „Gazdász” jellegre a kiadóhivatalba. (2595)

Alkalmazás

3 és 5 éves fiúgyermek mellé keresek németül és magyarul perfektil beszélő leányt vagy asszonyt azonnali belépésre. Ajánlatot lehetőleg fényképpel kérek „Nevelés” jellegre a kiadóba. (2588)

Ügyvédi irodába románul perfektil beszélő férfi vagy női munkaerő kerestek. Ajánlatot „Szorgalmas” jellegre a kiadóba. (2597)

Vas- és fűszer szakmában jártas kereskedő-ség keresetk vidékre. Ajánlatot „Fűszer” jellegre kérek a kiadóba. (2597)

Allást keres

Kereskedelmi iskolát végzett, katonai szolgálatot teljesített és a magyar, német, román nyelvet szóban és írásban bírja, mint segédkönyvelő vagy bármilyennemű irodai munkát keres azonnali belépésre. Cim a kiadóban. (2572)

Kezdő gyors- és gépiprózó bármilyen alkalmazást irodában vagy üzletben keres. Címeket kérek a kiadóba. (2589)

Félnapos állást keres pénztárba vagy irodába uriaszony azonnali vagy későbbi belépésre. Megkeresést kérek „Félnapos állás” jellegre a kiadóba. (2590)

3-ad éves politechnikus középiskolás gyermekek tanítását vállalja. Beszél németül, románul, franciául stb. Cim a kiadóhivatalban. (2531)

Lakás

Egyedül álló hivatalnoknő szerényen butorozott különbejárati szobát keres. Ajánlatot „Szerény igényű” jellegre a kiadóba kérek.

Egyetemi hallgató mellé butorozott szobába teljes ellátással lakótárs kerestetik. Erzsébetváros, Korona-u. 3. fldsz. jobbra. (2574)

Szerelem a vérpadon túl

A Déli Hirlap regénye a parasztlázadások korából

2
Eppen befordult az erdőbe, amikor hirtelen lódobogás zavarta meg gondolatait. Aztán hirtelen előtűnt a ló. De — rettenetes?! — micsoda lovasa volt?

A lovon kereszbe egy teljesen meztelen fiatal férfi teste himbálódzott.

József kiugrott az utra. Megfogta a ló sörényét és megállította a lihegő állatot. Ugyanakkor jobban szemügyre vette szokatlan lovasát.

A meztelen férfi észméletlen állapotban volt. Egész teste tele volt kék és zöld foltokkal, melyek nyilvánvalóan verés következményei voltak. Rá volt kötözve a ló hátára, nehogy loessen róla.

Aléltsága dacára is óriási fájdalmakat érezhetett, mert iszonyuan nyögött és nyöszörgött. Lélekzete akadózott. Arcát a kin egészen eltorzította.

József úgy érezte, hogy bármilyen bűnös is lett volna ez a szerencsétlen ember, így nem lett volna szabad vele cselekedni.

Megoldozta a szerencsétlen ember kötelekeit, leemelte a főlholtat a lóról és beburkolta saját köpenyegébe, melyet levetett. A ló megszabadulva terhétől, örült vágatással neki iramodott a völgynek és csakhamar eltűnt.

József, aki két karján a köpenybe takart fiatalembert tartotta, tanácsalanul állott. Mit tegyen? Itt nem hagyhatja. Hiszen reggelre megveszi az Isten hidege. Esetleg felfalja valami kóbor farkas. De haza sem viheti. Mert ki tudja, hogy kicsoda ez az ember? Hátha gonosztevő, akit a pribékek megkínóztak és aztán lóra kötve utjára bocsátottak az emberek elrettentésére.

— Bárki is legyen — mondotta magában József, — mégis csak ember és felebarátom, akit nem hagyhatok itt.

Aztán eszébe jutott, hogy nem messze az erdőben tud egy elhagyott eszéknyuhót. Gondolta, hogy ezt a szegény embert odaviszi.

Az emberi terhet a vállára vette és megindult vele.

Lassan tudott csak haladni vele, de vegre mégis célhoz ért.

A kanyhó nagyon nyomoruságos volt, de mégis alkalmas arra, hogy szükség esetén menedékkül szolgáljon egy üldözött embernek.

Az észméletlen férfit lefektette a mohából készült ágyra, aztán a kanyhó közepén tüzet rakott az egyik sarokban talált galyakból. Szerencsére ezek elég szárazak voltak és a kiesiholt szikrától mindjárt tüzet fogtak. Jól megrakta a tüzet és aztán elszaladt egy közeli forráshoz, melynek friss vizét nyaratana nem egyszer megízlelte. Bányászsapkáját teli merítette az istenadta itallal és sietette vele védencéhez. Az üdítő italt a szájába esepette. Néhány korty után az ember nagyot sóhajtott, majd kiunyította a szemét. Első pillanatban rémület tükrözött vissza benne, mintha újabb

kinzástól félne, de aztán látva József jószágos tekintetét, alig hallható gyenge hangon csak ennyit mondott:

— Köszönöm, testvér!

Mikor József látta, hogy az ismeretlen férfi immár teljesen magához tért, kijelentette, hogy elmegy, de még az éjszaka folyamán visszajön. Nem várva választ, a fejébe csapta még nedves sapkáját és elsielt.

Mikor ismét a rendes erdei uton volt, már magasan állott a hold az égen.

Az erdei út eléggé világos volt és József így már messziről látta, hogy az alak, aki szembe jött vele, Hans, aki bizonyára megint a tilosban vadászott. Csakugyan. Egy zsák volt a hátán, melyben fickándozott valami. Alighanem nyul volt, melyet valószínűleg hurokesapdával fogott.

Hans is felismerte Józsefet, akit ki nem állhatott. Azért is gyűlölte, mert József becsületes legény volt és még jobban azért, mert a szép Magdolnát elűtötte a kezéről.

— Honnan jössz, József, — kiáltotta feléje — tán tilosban jártál? Mi?

— Jártam, ahol jártam, de orvadászaton mégsem voltam. — adta meg a választ József.

— Nono, vigyázz, talán még ennél is rosszabb dologban sántikálsz. Hallod-e, hol hagyta a köpenyegedet? Délután amikor Magdolnával a veversnyér mentél, még rajtad volt. Talán elittad, hé? Nagyon gyanus, ha valaki éjnek idején köpenyeg nélkül esatangol az erdőben.

József nem adott feleletet, hanem tovább sietett.

Mikor végre hazaért, nem gondolt lefekvésre.

Egy rend régi ruhát, eszimat, valami ennyivalót hatyuba csomagolt és egy vizes korsót is a kezébe vett és újra elindult.

Kerülő uton, bujkálva visszatért az erdei kunyhóba, ahol védencét már némileg kipihenve találta.

— Itt van ruha, kenyér, sajt, víz, a sarokban száraz galy tüzelésre. Most nem érek rá, hogy meghallgassam, ki vagy és hogy kerültél bajba. Csak annyit monddok, ne mutatkozz. Rejtőzködj itt. Holnap este újra eljövök.

Ezzel már ment is.

József azon az éjszakán nem aludt. Mikor másodszor is megérkezett lakására, mely férjes nővérenek házában volt, már csak annyi ideje volt, hogy leveesse vasárnapi ruháját, munkás-zubbonyába bujjon és máris mennie kellett, hogy idejében ott legyen a tárnánál.

II.

Egy idő óta nyugtalanság költözött az emberek lelkébe. Valami érthetetlen idegesség fogott el mindenkit. Érezték, hogy nagy napok következnek, de nem tudták, hogy mit hoznak ezek a napok.

(Folyt. köv.)

Téli vasuti menetrend.

(Érvényes október 15-16).

Indulás a józsefvárosi pályaudvarról:

Bukarest felé személyvonat éjjel	12.—
Arad felé személyvonat reggel	4.25
Radna felé vegyesvonat reggel	5.24
Báziás felé személyvonat reggel	5.55
Zsombolya felé vegyesvonat reggel	6.20
Arad felé személyvonat reggel	6.25
Resica felé személyvonat reggel	6.30
Perjámos-Valkány vegyesvonat reggel	6.45
Bukarest felé gyorsvonat reggel	7.50
Arad-Nagyvárad felé sz. v. d. e.	8.05
Gyér felé vegyesvonat délelőtt	8.20
Nagyszentmiklós-Csanád sz. v. délelőtt	8.55
Buziás felé vegyesvonat reggel	7.47
Bukarest felé személyvonat d. e.	9.40
Jugoszlávia-Keresztes délelőtt	9.50
Zsombolya-Szeged felé sz. v. d. e.	11.10
Zsombolya felé szimplon délután	12.15
Arad felé gyorsvonat délután	12.17
Resica felé gyorsvonat délután	12.20
Arad felé személyvonat délután	1.55
Zsombolya felé vegyesvonat d. u.	2.—
Radna felé vegyesvonat délután	2.15
Perjámos felé vegyesvonat d. u.	2.30
Valkány felé vegyesvonat d. u.	2.30
Karánsebes felé személyvonat d. u.	2.40
Nagyszentmiklós felé személyvonat délután	3.45
Csanád felé személyvonat d. u.	3.45
Resica felé személyvonat délután	4.50
Báziás felé személyvonat d. u.	5.00
Bukarest felé személyvonat d. u.	5.10
Keresztes-Jugoszlávia felé v. v. délután	5.20
Gyér felé vegyesvonat délután	5.30
Bukarest fele szimplon délután	5.40
Arad felé személyvonat délután	7.50
Zsombolya felé vegyesvonat d. u.	7.55
Zsombolya felé gyorsvonat éjjel	10.57
Arad felé gyorsvonat éjjel	11.10

Érkezés a józsefvárosi pályaudvarról:

Aradról személyvonat éjjel	1.20
Bukarestből személyvonat reggel	5.40
Zsombolyáról vegyesvonat reggel	6.15
Gyérről vegyesvonat reggel	6.20
Nagyszentmiklósról személyv. reg.	6.50
Csanádról személyvonat reggel	6.50
Resicáról személyvonat reggel	6.50
Keresztes-Jugoszlávia vegyesv. reggel	7.—
Zsombolyáról gyorsvonat reggel	7.10
Buziásról személyvonat reggel	7.40
Aradról gyorsvonat reggel	7.50
Báziásról személyvonat reggel	7.57
Radnáról vegyesvonat reggel	7.57
Karánsebesről személyv. reggel	7.45
Perjámos-Valkány vegyesv. reg.	7.45
Aradról személyvonat reggel	9.05
Zsombolyáról vegyesvonat reggel	9.10
Bukarestből személyvonat reggel	10.41
Bukarestből szimplon reggel	11.50
Arad-Máriaradnáról sz. v. d. u.	12.00
Buziásról személyvonat délután	1.30

(Csak május 15-től szeptember 15-ig közlekedik.)

Gyérről vegyesvonat délután	1.30
Keresztes-Jugoszlávia vegyesv. délután	4.15
Aradról személyvonat délután	4.34
Zsombolyáról vegyesvonat d. u.	4.45
Báziásról személyvonat délután	5.25
Resicáról gyorsvonat délután	5.—
Radnáról vegyesvonat délután	6.05
Aradról gyorsvonat délután	6.15
Zsombolyáról szimplon délután	6.20
Nagyszentmiklósról sz. v. d. u.	6.20
Csanádról személyvonat délután	6.30
Resicáról személyvonat délután	7.20
Bukarestből személyvonat d. u.	7.50
Buziásról vegyesvonat délután	7.45
Perjámos-Valkány vegyesv. d. u.	7.45
Aradról személyvonat este	10.—
Bukarestből gyorsvonat este	10.50
Zsombolya-Szeged sz. v. este	11.45

Fizessen elő a Déli Hírlapra!

Különbejárati butorozott szoba Belvárosban kiadó. Cim a kiadóban. (2591)

Különbejárati szépen butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. (1746)

Adás-vétel
Eszek pianinot vagy zongorát. Ajánlatot V.L. 30* jellegre a kiadóba. (1717)

Kazántápszivattyút kézhajtásra megvételre keresek. Cim; Siebold, Távirdu-utca 19. Telefon 6-99. (1752)

Különféle
Fehérneművarrást, javítást, fotózást, gyermekruhavarrást vállalok. Erzsébetváros, Koona-u. 3. fldsz. jobbra. (2575)

Déli Hirlap

1927 DECEMBER 3

LEGUJABB

III. ÉVF. 279 SZÁM

A novemberi ultimo nem okozott különösebb gondot Temesvárott

Leépítés és óvatosság a piacon

Temesvár, december 2.

A temesvári pénzpiacra a novemberi ultimo és a december elsejei esedékségek képezték a kereskedőtársadalom és a pénzügyi érdekeltségek gondját. A helyzettel kapcsolatban S e l t m a n n Pál, a Temesvári Első Takarékpénztár vezérigazgatója munkatársunknak a következőket mondotta.

— Egyáltalában nem okozott különös

gondot a novemberi ultimo. A bánági és különösen a temesvári piacon két-három hónap óta a pénzszűke ellenére pénzbőség mutatkozik és így a december elsejei kötelezettségek teljesítése a piacon nem okozott különösebb nehézséget. A fizetéseket és esedékségeket könnyen eszközölték. Ennek első sorban abban rejlik az oka, hogy az összes kereskedelmi érdekeltségek erő-

sen leépítettek, a bankok pedig sokkal óvatosabbak a pénz kihelyezésében és így megcsappantak a kötelezettségek is. A leépítés minden vonalon érezhető. Ha mégis általános pénzszűkéről beszélünk, az egyet jelent azzal, hogy vállalkozási kedv nincs, ne nem is lehet, mert arra már nincsen pénz. Az üzletek normalizálódni kezdenek és alaposan megválogatják az intézetek,

hogy hová helyezik ki tőkéiket. Megszűntek a reszkirt devizaüzletek is, amelyek olykor talán nagy pénzmenyiséget kötöttek le, de a szolid bankokat sohasem érdekelték, mert azok nem bocsátkoztak ilyen kétes kimeneteli üzletekbe. A különböző bankágakban és az üzletkötésekben a békebeli viszonyok fejlődnek ki. A helyzet tehát csak javulhat.

Románia magyar teherkocsikat

kap kölcsönbe a Temesvárott tartott tanácskozás alapján

Két hét előtt Békéscsabán a román és magyar államvasutak képviselői 1 napos konferenciát tartottak, melyen a két ország közötti teherforgalom szabályozásáról és a teherkocsik kicseréléséről folyt szó. Már akkor elhatározták, hogy két hét múlva újabb ta-

tanácskozásra jönnek össze. Ez a tanácskozás most folyt le Temesvárott. A tanácskozáson Románia részéről a bukaresti, temesvári, kolozsvári és braszó vasutigazgatóságok, magyar részről pedig a budapesti, szegedi és debreceni vasuti üzletvezetőségek voltak

képviselve. A román államvasutak részéről a tanácskozáson L e o n e s c u, C o d a r e a, S z é k e l y és H u m i l e, magyar részről F r a n k e n d o r f e r, T o r o c z k a y, S p i r s i e z k y, B o h u s és B a l o g h vettek részt. A mostani tanácskozáson arról volt szó,

hogy a magyar államvasutak igazgatósága nagyobb mennyiségű tehervagont bocsát Románia rendelkezésére és erre vonatkozólag eredményesen állapodtak meg. Két hét múlva újabb konferenciát tartanak valamely magyar határmenti városban.

Anyját keresi egy temesvári férfi Budapesten, akitől két hónap óta nem kapott életjelt mivel eltűnt

Egy temesvári fiatalember Budapesten lakó édesanyja után nyomoz a budapesti rendőrség. Riegler Bernát dr. budapesti ügyvéd bejelentette a rendőrségen, hogy László nevű temesvári lakos levélben megbizta őt az-

zal, tudakolja meg, mi van Budapesten élő anyjával László Jánosnéval, aki már két hónapja nem adott életjelt magáról. A rendőrség a bejelentés után megkezdte a nyomozást. László Jánosnének Német-utcai lakásán azt a fel-

világosítást kapták a nyomozó közegek, hogy László Jánosné lakásán szeptember 2-ikán látták utoljára. A szomszédok szerint Lászlóné említette előtűk, hogy üzletet szándékozik kibérelni és ezért megakarított pénzét is

magával vitte. Azóta László Jánosné a szomszédok nem látták. A rendőrség az eltűnt asszony ügyében megindította a nyomozást, valószínűnek látszik az a feltevés, hogy az asszony bűnténynek esett áldozatul.

A FALBAÉPÍTETT REJTEKHELY. Párisból táviratozzák: Blumenstein lakásán egy falbaépített titkos safet találtak. Ezekben több olyan irat volt, melyek súlyosan kompromittálnak francia és olasz ügyvédek. Az egymásra állandóan gyanakvó kötvényhamisítók között ezek az ügyvédek bizalmi szerepet játszottak és munkáságukért nagy honoráriumot kaptak.

HAZATLAN MAGYAR. Prágából jelentik: Szabó Lajos magyar eszter a ruszinszkói hatóságok azzal a megokolással, hogy román állampolgár, kiutasították. Szabó Lajos most Erdélybe akart utazni, azonban a román hatóságok nem fogadták be és azt azzal okolták meg, hogy Szabó cseh-szlovák állampolgár.

NEM KELL A LESZERELÉS. Londonból táviratozzák: Az angol lapok foglalkoznak a szovjetnek a leszerelési bizottság elé terjesztett javaslatával és azt elfogadhatatlannak tartják. A javaslat tulajdonképpen csak kísérleti ballon, amelynek célja, hogy a hatalmakat színvallásra készítse, mennyire tartják komolynak a leszerelést.

Kérje

mindenütt a

Déli Hirlapot